

PATVIRTINTA
Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos
Sveikatos centro direktoriaus
2024 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-71(1.4)

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS SVEIKATOS CENTRO GYDYTOJO AKUŠERIO GINEKOLOGO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos Sveikatos centro (toliau – Įstaiga) gydytojas akušeris ginekologas yra Įstaigos darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį.
2. Gydytojas akušeris ginekologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais.

II SKYRIUS SPECIALŪS REIKALAVIMAI

3. Gydytojas akušerio ginekologo profesinę kvalifikaciją įgyja baigęs universitetines medicinos studijas ir akušerijos ginekologijos rezidentūrą ir praktine veikla gali verstis, turėdamas išduotą ir galiojančią medicinos praktikos licenciją pagal gydytojo akušerio ginekologo profesinę kvalifikaciją.
4. Gydytojo akušerio ginekologo praktika – teisės aktų reglamentuota gydytojo akušerio ginekologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra, apimanti moters lyties organų ligų bei su nėštumu susijusių būklių ir ligų diagnostiką, gydymą, reabilitaciją ir profilaktiką.
5. Gydytojas akušeris ginekologas privalo dirbti su informacinėmis programomis.
6. Gydytojas akušeris ginekologas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos medicinos normomis MN64:2008, MN14:2005, kitais teisės aktais, įstaigos įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, savo pareigybės aprašu.

III SKYRIUS TEISĖS

7. Gydytojas akušeris ginekologas turi teisę:
 - 7.1. verstis gydytojo akušerio ginekologo praktika medicinos normos MN64:2008 ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 7.2. turėti medicinos gydytojo spaudą, išduotą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, galiojančio elektroninio parašo laikmeną;
 - 7.3. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 7.4. išduoti asmens sveikatos pažymėjimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, turėti elektroninio parašo laikmeną;
 - 7.5. pagal kompetenciją tirti ir gydyti nėščiąsias bei ginekologinėmis ligomis sergančias moteris ir, esant reikalui, siųsti jas tirti ir gydyti į kitas asmens sveikatos priežiūros įstaigas;
 - 7.6. spręsti laikinojo nedarbingumo klausimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 7.7. konsultuoti kitų profesinių kvalifikacijų gydytojus akušerijos ir ginekologijos klausimais;

7.8. atsisakyti teikti sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams ar gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

7.9. nustatyti žmogaus mirties faktą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

7.10. dalyvauti mokslinėje veikloje, naujų medicininių ir informacinių technologijų kūrime ir diegime;

7.11. dalyvauti pasitarimuose, seminaruose ir konferencijose, mokslinių draugijų veikloje;

7.12. gauti darbui būtinąją informaciją apie gydomus ir konsultuojamus ligonius;

7.13. iš įvairių institucijų gauti informaciją apie ligonio gyvenamosios vietos ekologinę būklę, mokymosi, gyvenimo ir darbo sąlygas;

7.14. reikalauti darbdavio užtikrinti optimalias darbo sąlygas.

IV SKYRIUS PAREIGOS

8. Gydytojas akušeris ginekologas privalo:

8.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

8.2. kvalifikuotai tirti, diagnozuoti, gydyti ligas, rekomenduoti ir organizuoti profilaktikos priemones, užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę pagal kompetenciją, nurodytą MN64:2008, vykdyti laikinojo nedarbingumo ekspertizę, esant indikacijoms siųsti pacientę reabilitacijai;

8.3. taikyti Lietuvos Respublikoje tik įteisintus tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus;

8.4. naudoti tik medicinos prietaisų saugos techninio reglamento reikalavimus atitinkančius medicinos prietaisus;

8.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų prevencijos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

8.6. pacientą atsiuntusiam gydytojui raštu pranešti konsultacijos rezultatus, tyrimo duomenis, rekomendacijas;

8.7. bendradarbiauti su kitais asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros, slaugos ir socialinės rūpybos darbuotojais bei specialistais;

8.8. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais laiku siųsti pacientą konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities specialistą;

8.9. vykdyti privalomasias sveikatos programas;

8.10. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teritoriniam visuomenės sveikatos centrui pranešti apie išaiškintą ūmią infekcinę ligą, apsinuodijimą toksinėmis medžiagomis, sanitarijos epidemiologijos režimo pažeidimą, o Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai - apie nepageidaujamas vaistų sukeltas reakcijas;

8.11. tinkamai tvarkyti medicinos praktikos dokumentus, teikti statistikos ir kitą informaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir analizuoti savo darbo rezultatus; mokėti dirbti su informacinių technologijų programomis;

8.12. paaiškinti gydytojo akušerio ginekologo praktikos aplinkybes Sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų prašymu;

8.13. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;

8.14. nuolat tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.15. laikytis medicinos praktikos licencijavimo taisyklių;

8.16. tinkamai, kokybiškai, laiku vykdyti funkcijas ir atlikti duotus teisėtus pavedimus;

8.17. laikytis darbo drausmės, vidaus darbo tvarkos, darbo saugos taisyklių ir kitų lokalinių teisės aktų.

V SKYRIUS KOMPETENCIJA

9. Gydytojo akušerio ginekologo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo akušerio ginekologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

10. Gydytojas akušeris ginekologas turi žinoti:
 - 10.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;
 - 10.2. medicinos statistikos pagrindus;
 - 10.3. sveikatos draudimo pagrindus;
 - 10.4. sveikatos teisės pagrindus;
 - 10.5. naudoti informacines ir ryšio technologijas būdus bei mokėti juos taikyti;
 - 10.6. darbo rezultatų analizės, sveikatos ekonomikos ir vadybos principus;
 - 10.7. klinikinio audito ir klinikinės rizikos vertinimo ir valdymo principus;
 - 10.8. mokslinių tyrimų vertinimo ir pritaikymo principus;
 - 10.9. darbo saugos taisykles;
 - 10.10. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
 - 10.11. socialinės ir psichologinės pagalbos šeimai principus bei galimybes;
 - 10.12. komandinio darbo principus.
11. Gydytojas akušeris ginekologas turi išmanyti:
 - 11.1. moters lyties organų, kitų dubens bei pilvo organų anatomiją ir fiziologiją;
 - 11.2. žmogaus embriogenezę;
 - 11.3. medicininės genetikos pagrindus;
 - 11.4. moters reprodukcinę endokrinologiją;
 - 11.5. mergaitės ir moters fiziologiją;
 - 11.6. moters seksualinę sveikatą ir jos sutrikimus;
 - 11.7. pagalbinių apvaisinimą ir jo būdus;
 - 11.8. prenatalinės patikros ir diagnostikos būdus;
 - 11.9. nėštumo, gimdymo ir pogimdyminio laikotarpio ligų ir komplikacijų rizikos veiksnius, priežastis, patogenezę, klinikinius požymius, diagnostikos ir gydymo metodus, profilaktiką bei reabilitacijos principus;
 - 11.10. naujagimių ir kūdikių žindymo ypatumus;
 - 11.11. mergaitės ir moters lyties organų ir krūties ligų rizikos veiksnius, priežastis, patogenezę, klinikinius požymius, diagnostikos ir gydymo metodus, profilaktiką bei reabilitacijos principus;
 - 11.12. jo kompetencijai nepriskirtų ligų etiologiją, patogenezę, simptomatiką; diagnostikos, intervencinio ir operacinio gydymo principus, jų indikacijas, kontraindikacijas, komplikacijas bei profilaktiką;
 - 11.13. paruošimą operacijai, anestezijai, pooperacinę stebėseną, slaugą ir mitybos principus;
 - 11.14. operacinių žaizdų priežiūrą, komplikacijų profilaktiką, diagnostiką ir gydymą;
 - 11.15. pooperacinių komplikacijų profilaktiką, diagnostiką ir gydymą;
 - 11.16. kraujo, jo komponentų ir pakaitalų perpylimo indikacijas, riziką bei komplikacijas ir jų gydymą;
 - 11.17. anestezijos akušerijoje ir ginekologijoje principus;
 - 11.18. išsamų ir visapusišką konsultavimą šeimos planavimo klausimais;
 - 11.19. farmakologijos principus;
 - 11.20. sveikatos mokymo, sveikos gyvensenos, racionalios mitybos principus;
 - 11.21. žmogaus psichologijos ypatumus, psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją.
12. Gydytojas akušeris ginekologas pagal savo kompetenciją savarankiškai ar būdamas daugiadalykės specialistų komandos narys turi gebėti:
 - 12.1. diagnozuoti ir gydyti šias ligas, būkles ir sveikatos sutrikimus:
 - 12.1.1. nėštumo, gimdymo ir laikotarpio po gimdymo sutrikimus, ligas ir komplikacijas;
 - 12.1.2. nėštumą ir pogimdyminį laikotarpį komplikuojančias įvairių organų ar sistemų ligas;

- 12.1.3. perinatalinio laikotarpio būklės;
- 12.1.4. lyties organų infekcines bei parazitų sukeltas ligas;
- 12.1.5. endokrininę lyties organų disfunkciją ir menstruacinio ciklo sutrikimus;
- 12.1.6. vaisingumo sutrikimą;
- 12.1.7. moters lyties ir šlapimo organų sistemos uždegimines ir neuždegimines ligas;
- 12.1.8. dubens dugno (tarpvietės) disfunkciją;
- 12.1.9. lyties organų, pilvaplėvės, placentos piktybinius navikus ir kitų lokalizacijų navikų metastazes į lyties organus;
- 12.1.10. lyties organų, pilvaplėvės, kitų dubens organų gerybinius navikus;
- 12.1.11. gerybinius ir piktybinius krūties navikus;
- 12.1.12. uždegimines ir neuždegimines krūties ligas;
- 12.1.13. įgimtas urogenitalinės sistemos formavimosi ydas;
- 12.1.14. lyties organų traumas ir sužalojimus;
- 12.1.15. urogenitalinės sistemos ligų gydymo, procedūrų ir operacijų komplikacijas;
- 12.1.16. šoką, skysčių, elektrolitų bei rūgščių ir šarmų pusiausvyros sutrikimus;
- 12.1.17. ūmų ir lėtinį dubens skausmą;
- 12.1.18. būklės, kai nėščiųjų ir gimdyvių gyvybei buvo kilęs pavojus (angl. near miss – „arti netekties“);
- 12.1.19. mergaičių urogenitalinės sistemos ligas ir traumas;
- 12.2. prižiūrėti nėštumą ir gimdymą, nustatyti jo laiką;
- 12.3. ištirti nėščiąją ar gimdyvę;
- 12.4. ištirti ir įvertinti vaisiaus būklę nėštumo ir gimdymo metu;
- 12.5. atlikti nėščiosios tyrimą ultragarsu;
- 12.6. atlikti vaisiaus chromosominių anomalijų patikrą ir diagnostiką;
- 12.7. atlikti amniocentezę;
- 12.8. ištirti pacientę dėl galimų ginekologinių ligų;
- 12.9. atlikti moters dubens organų tyrimą ultragarsu;
- 12.10. atlikti krūtų tyrimą ultragarsu laikotarpiu po gimdymo;
- 12.11. priimti gimdymą, esant vaisiaus galvos pirmeigai;
- 12.12. teikti pagalbą gimstant vaisiui sėdmenų pirmeiga;
- 12.13. atlikti vaisiaus vakuuminę ekstrakciją;
- 12.14. ištraukti vaisių replėmis;
- 12.15. atlikti žuvusio vaisiaus smulkinimo operaciją;
- 12.16. atlikti išorinį ir vidinį vaisiaus apgrežimą;
- 12.17. teikti pagalbą įstrigus vaisiaus pečiams;
- 12.18. atlikti cezario pjūvio operaciją;
- 12.19. atlikti konservatyvias laikotarpio po gimdymo kraujavimo stabdymo operacijas;
- 12.20. įkirpti tarpvietę gimdymo metu;
- 12.21. susiūti akušerinį tarpvietės, makšties ir gimdos kaklelio kirpimą, akušerinį makšties, gimdos kaklelio, gimdos ir tarpvietės plyšimą;
- 12.22. susiūti gimdymo metu plyšusius išangės rauką ir tiesiąją žarną;
- 12.23. pašalinti placentą po gimdymo ranka ar instrumentais;
- 12.24. patikrinti gimdos ertmę;
- 12.25. įplėsti vaisiaus vandenų pūsle;
- 12.26. sužadinti, sustiprinti gimdymą ir persileidimą;
- 12.27. apsiūti gimdos kaklelį;
- 12.28. išplėsti gimdos kaklelį;
- 12.29. pašalinti gimdos turinį vakuuminiu siurbliu ar instrumentais;
- 12.30. išgrandyti gimdos kaklelio kanalą ir gimdą;
- 12.31. atlikti kolposkopiją, vulvoskopiją ir vaginoskopiją;
- 12.32. atlikti histeroskopiją;
- 12.33. atlikti laparoskopiją;

- 12.34. atlikti histerosalpingoskopiją, histerosalpingografiją, chromosalpingoskopiją;
- 12.35. punktuoti ir drenuoti užgimdinę daubą;
- 12.36. punktuoti, atverti ir drenuoti lyties organų, pilvo sienos bei krūties pūlinius ir kraujosrūvas;
- 12.37. punktuoti, drenuoti pilvo ertmę, joje esančius darinius ir atlikti jų biopsiją;
- 12.38. atlikti lyties organų, dubens organų, pilvaplėvės, krūties audinio biopsiją;
- 12.39. atlikti lyties organų ar krūties sritinių limfmazgių biopsiją ir juos pašalinti;
- 12.40. pašalinti išorinius ar vidinius lyties organus ar jų dalį;
- 12.41. pašalinti išorinių ar vidinių lyties organų naviką;
- 12.42. pašalinti taukinę ar jos dalį;
- 12.43. pašalinti pilvaplėvės sąaugas;
- 12.44. pašalinti lyties organų ir šlapimo takų ar žarnos fistules;
- 12.45. pašalinti lyties organų ir pilvaplėvės darinius, patologinius židinius, pakitusius audinius ar atlikti jų destrukciją;
- 12.46. susiūti kitas, nei nurodyta Lietuvos medicinos normos 14.21 papunktyje, tarpvietės ir lyties organų žaizdas ir plyšimus;
- 12.47. pašalinti svetimkūnį iš lyties organų;
- 12.48. atlikti ilgalaikių kontraceptinių priemonių įterpimą ir pašalinimą;
- 12.49. perrišti kiaušintakį;
- 12.50. atlikti lyties organų ir tarpvietės anatomiją bei padėti koreguojančias ar atkuriančias operacijas ir procedūras;
- 12.51. atlikti šlapimo nelaikymą koreguojančias operacijas ir procedūras;
- 12.52. atlikti kiaušidžių transpoziciją;
- 12.53. susiūti nekomplikuotą šlapimo pūslės, šlaplės, šlapimtakio pažeidimą;
- 12.54. susiūti nekomplikuotą žarnos pažeidimą;
- 12.55. atlikti cistoskopiją;
- 12.56. susiūti antrine siūle;
- 12.57. gaivinti naujagimį.
13. Gydytojas akušeris ginekologas turi gebėti atlikti šiame punkte nurodytas procedūras, jei yra baigęs Vilniaus universiteto ir (ar) Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atitinkamą profesinės kvalifikacijos tobulinimosi kursą ar atlikęs atitinkamą stažuotę Vilniaus universiteto arba Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atitinkamoje klinikoje arba rezidentūros bazėje ar kitos užsienio valstybės universitete, rengiančiame ir tobulinančiame atitinkamus specialistus, kurių metu mokoma atlikti atitinkamą procedūrą:
- 13.1. atlikti choriono biopsiją;
- 13.2. atlikti intrauterines vaisiaus intervencijas ir operacijas;
- 13.3. atlikti šlapimtakio kateterizavimą ar stentavimą;
- 13.4. susiūti kraujagyslę;
- 13.5. pašalinti kirmėlinę ataugą;
- 13.6. atlikti gerybinio ir piktybinio krūties naviko biopsiją ir šalinimą;
- 13.7. pašalinti priegimdžio audinius;
- 13.8. atlikti išangės rauko plastiką;
- 13.9. atlikti išorinių lyties organų ir makšties suformavimo operacijas;
- 13.10. pašalinti pilvaplėvę (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);
- 13.11. atlikti diafragmos rezekciją ir susiuvimą (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);
- 13.12. susiūti plonąją ir storąją žarnas;
- 13.13. atlikti plonosios ir storosios žarnos rezekciją;
- 13.14. atlikti plonosios ir storosios žarnos stomą;
- 13.15. atlikti šlapimo pūslės stomą;
- 13.16. pašalinti blužnį (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);
- 13.17. atlikti kepenų rezekciją (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);

- 13.18. atlikti dalies šlapimo pūslės pašalinimą (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);
- 13.19. pašalinti tulžies pūslę (atliekant išplėstines citoredukcines operacijas);
- 13.20. atlikti darinių užpildavimui tarpe punkciją ir biopsiją;
- 13.21. atlikti pleuros ertmės punkciją;
- 13.22. atlikti intraperitoninę chemoterapiją;
- 13.23. atlikti krūtų tyrimą ultragarsu;
- 13.24. atlikti profilaktinius mergaičių ir moterų skiepėjimus;
- 13.25. paimti reprodukcinis audinius ir moteriškas bei vyriškas lytines ląsteles pagalbinio apvaisinimo bei vaisingumo išsaugojimo procedūroms;
- 13.26. sušvirkšti vyriškas lytines ląsteles į makštį, gimdos kaklelį ar gimdą;
- 13.27. atlikti *in vitro* sukurtų embrionų perkėlimą į moters organizmą;
- 13.28. atlikti moteriškų ir vyriškų lytinių ląstelių bei vaisingumui išsaugoti skirtų reprodukcinų audinių transplantavimą.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

14. Gydytojas akušeris ginekologas už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų atlikimą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Susipažinau ir sutinku

Parašas _____

Vardas ir pavardė _____

Data _____